

D E C I Z I E

07 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Ion Corolevschi
Ion Vîlcov
Tamara Chișcă-Doneva

examinând recursul declarat de către Ana Gheorghica,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Anei Gheorghica împotriva
lui Vladimir Gheorghica, Danielei Spivac, Oficiului Cadastral Teritorial Nisporeni și
notarului public Rodion Butnaru cu privire la declararea nulității absolute a actelor
juridice,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, prin care a
fost admis apelul declarat de către Daniela Spivac, casată hotărârea Judecătoriei
Nisporeni din 06 martie 2012 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunii a fost
respinsă,

c o n s t a t ă

La 13 iunie 2011 Ana Gheorghica a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vladimir Gheorghica, Danielei Spivac, Oficiului Cadastral Teritorial
Nisporeni și notarului public Rodion Butnaru cu privire la declararea nulității absolute
a actelor juridice.

În motivarea acțiunii a indicat, că în anul 1989 a înregistrat căsătoria cu
Gheorghica Vladimir, în timpul căreia au procurat casa de locuit și terenul aferent
acesteia, situate pe str. Alexandru cel Bun, 19, or. Nisporeni.

Susține că ulterior casa a fost reconstruită și dată în exploatare prin decizia
Comitetului executiv Nisporeni din 21 aprilie 1994.

Indică că trăiește separat de soțul său începând cu anii 2004 - 2005, însă
căsătoria a fost desfăcută doar în anul 2010.

Menționează că după revenirea acasă de peste hotarele țării și intenționând să
depună actele pentru partajarea averii a constatat faptul, că imobilul de pe str.
Alexandru cel Bun 19, or. Nisporeni și terenul aferent acesteia au fost înstrăinate de
Gheorghica Vladimir fratelui său Gheorghica Boris, prin contractul de donație din 23
iunie 2005, autentificat la biroul notarului Rodion Butnaru sub nr.0850 și înregistrat la
Oficiul Cadastral Teritorial Nisporeni.

Invocă că după decesul lui Gheorghica Boris, moștenitor legal a imobilului litigios a devenit Spivac Daniela, după care este înregistrat imobilul la Oficiul Cadastral Teritorial Nisporeni.

Consideră că contractul de donație și certificatul de moștenitor legal contravin prevederilor legale, fiind încheiate cu încălcarea drepturilor sale constituționale, or, art. 20 Codul Familiei stipulează că bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor soți cu drept de proprietate în devălmășie.

Solicită declararea nulității absolute a contractului de donație încheiat între Gheorghica Vladimir și Gheorghica Boris la 23 iunie 2005, prin care s-a donat construcția locativă amplasată în or. Nisporeni, str. Alexandru cel Bun 19 și terenul aferent cu suprafața de 0,1196 ha, certificatul de moștenitor legal din 30 noiembrie 2010 prin care Daniela Spivac a devenit moștenitoare a imobilului de pe str. Alexandru cel Bun 19, or. Nisporeni și terenul aferent acestuia, a iradia înregistrarea imobilului și a terenului aferent nominalizat mai sus din Registrul Bunurilor Imobile, cu aducerea părților la poziția inițială.

Prin hotărârea Judecătorei Nisporeni din 06 martie 2012, acțiunea a fost admisă, și recunoscute nule contractul de donație cu nr. 0850 din 23 iunie 2005, încheiat între Gheorghica Vladimir și Gheorghica Boris și autentificat la biroul notarului Rodion Butnaru și certificatul de moștenitor legal pe numele Danielei Spivac cu nr. 9924 din 30 noiembrie 2010, înregistrat la notarul public Rodion Butnaru și obligat Oficiul Cadastral teritorial Nisporeni să radieze înregistrarea imobilului și a terenului aferent de pe strada Alexandru cel Bun 19, or. Nisporeni din Registrul bunurilor imobile de pe numele lui Spivac Daniela, cu revenirea părților Gheorghica Ana și Gheorghica Vladimir la poziția inițială.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012, a fost admis apelul declarat de către Spivac Daniela, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

La 13 februarie 2013, Ana Gheorghica a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că examinarea pricinii în instanța de apel s-a efectuat în absența sa, deși dânsa a depus cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, instanța de judecată urma să înștiințeze despre data și locul examinării cauzei pe avocatul său S. Tîmbur, împuternicit de dânsa pentru a-i reprezenta interesele.

Afirmă că casa situată în or. Nisporeni, str. Al. cel Bun 19 a procurat-o fiind în relații de căsătorie cu Gheorghica Vladimir, fapt confirmat de către ultimul în cadrul dezbaterilor judiciare.

Menționează că instanța de judecată a ignorat faptul că înstrăinarea imobilului litigios, proprietate comună în devălmășie s-a efectuat fără acordul său, fiindu-i astfel încălcate drepturile sale în calitate de proprietar devălmaș.

Consideră că instanța de apel urma să țină cont de declarațiile lui Gheorghica Vladimir, potrivit cărora dânsii s-au căsătorit în 1989 și în timpul căsătoriei au procurat casa litigioasă, pe care soțul său a donat-o fratelui său Gheorghica Boris în lipsa acordului ei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel a fost expediată în adresa recurente la 03 ianuarie 2013, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 169).

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 februarie 2012 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a menține hotărârea primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vladimir Gheorghica, Danielei Spivac, Oficiului Cadastral Teritorial Nisporeni și notarului public Rodion Butnaru, Gheorghica Ana a solicitat declararea nulității absolute a contractului de donație încheiat între Gheorghica Vladimir și Gheorghica Boris la 23 iunie 2005, prin care s-a donat construcția locativă amplasată în or. Nisporeni, str. Alexandru cel Bun 19 și terenul aferent cu suprafața de 0,1196 ha, certificatul de moștenitor legal din 30 noiembrie 2010 prin care Daniela Spivac a devenit moștenitoare a imobilului de pe str. Alexandru cel Bun 19, or. Nisporeni și terenul aferent acestuia, a iradia înregistrarea imobilului și a terenului aferent nominalizat mai sus din Registrul Bunurilor Imobile, cu aducerea părților la poziția inițială.

Judecând pricina în cauză prima instanță a admis acțiunea și a recunoscut nulitatea contractului de donație cu nr. 0850 din 23 iunie 2005, încheiat între Gheorghica Vladimir și Gheorghica Boris și autentificat la biroul notarului Rodion Butnaru și certificatului de moștenitor legal pe numele Danielei Spivac cu nr. 9924 din 30 noiembrie 2010, înregistrat la notarul public Rodion Butnaru și l-a obligat Oficiul Cadastral teritorial Nisporeni să radieze înregistrarea imobilului și a terenului aferent de pe strada Alexandru cel Bun 19, or. Nisporeni din Registrul bunurilor imobile de pe numele lui Spivac Daniela, cu revenirea părților Gheorghica Ana și Gheorghica Vladimir la poziția inițială

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Daniela Spivac, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, și ilegalității hotărârii primei instanțe, fiind casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea Anei Gheorghica a fost respinsă.

În susținerea soluției date, instanța de apel a reținut că potrivit contractului de vânzare-cumpărare nr. 2/2-802 din 19 mai 1989 (f.d.90-92) și adeverinței din 26 mai 1989 (f.93) proprietar al imobilului din str. Sovetscaia 19 (în prezent str. Alexandru cel Bun 19) or. Nisporeni este Gheorghica Vladimir, pe când căsătoria dintre Gheorghica Ana și Gheorghica Vladimir a fost încheiată la 11 noiembrie 1989, constatînd că bunul litigios este proprietate personală a lui Gheorghica Vladimir.

De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind eronate concluziile primei instanțe în vederea declarării nulității contractului de donație din 23 iunie 2005 și a

certificatului de moștenitor legal din 30 noiembrie 2010, reiterând în acest sens că contractul de donație a fost încheiat conform prevederilor normative, nefiind necesar acordul Anei Gheorghica la încheierea acestuia.

Instanța de recurs constată că instanța de apel, la judecarea apelului, a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de Ana Gheorghica.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că căsătoria dintre Ana Gheorghica și Vladimir Gheorghica a fost înregistrată de către Oficiul de Stare Civilă Nisporeni la 11 noiembrie 1989 și desfăcută la 18 noiembrie 2010.

Tot actele cauzei atestă că la data de 19 mai 1989, Gheorghica Vladimir în paza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2/2-802 a procurat construcție locativă, cu suprafața de 60 m.p., fapt ce se confirmă prin adeverința eliberată de Biroul de Inventariere Tehnică (f.d. 93) și contractul de vânzare-cumpărare (f.d.90-92).

De asemenea materialul probator denotă că în timpul căsătoriei, soții au reconstruit casa situată în or. Nisporeni, str. Alexandru cel Bun 19 și au dat-o în exploatare prin decizia Comitetului Executiv Nisporeni din 18 mai 1995 „Cu privire la primirea și exploatarea casei individuale”, prin care a fost întărit actul de primire și dare în exploatare (f.d.96).

Aici se va remarca că din Extrasul din Registrul Bunurilor Imobile din 21 iunie 2005 (f.d.94) este de înțeles că Vladimir Gheorghica a înregistrat dreptul de proprietate a casei de locuit cu suprafața de 154,50 m.p. la 10 iulie 2001, respectiv a fost înregistrat dreptul de proprietate a unei case noi, cu o suprafață mai mare decât cea pe care a procurat-o Gheorghica Vladimir în anul 1989.

În acest sens, prima instanță corect a reținut prevederile art. 20 alin. (1) și (3) a Codului Familiei, potrivit cărora bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sânt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

Cu referire la prevederile normei enunțate corect prima instanță a reținut că deși căsătoria dintre Ana și Vladimir a fost înregistrată în anul 1989 și iar Gheorghica Vladimir a procurat terenul și construcția locativă până la încheierea căsătoriei, însă, dreptul de proprietate a casei de locuit a fost înregistrat la 10 iulie 2001 asupra unei construcții locative cu suprafața de 154,50 m.p., fapt ce atestă că bunul litigios este proprietate comună în devălmășie.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel, precum că bunul litigios a fost procurat de către Gheorghica Vladimir până la încheierea căsătoriei, constituind astfel, proprietatea personală a acestuia, or, acest bun a fost reconstruit din contul mijloacelor comune a ambilor soți și înregistrat la organele cadastrale în timpul căsătoriei.

De altfel, se reține drept corectă și mențiunea primei instanțe cu privire la faptul că bunul litigios este proprietate comună în devălmășie, mai mult însăși Gheorghica

Vladimir în cadrul dezbaterilor judiciare a recunoscut că locul de casă l-a procurat în anul 1989, însă casa a construit-o împreună cu soția sa din bani comuni (f.d.48).

La acest segment instanța de recurs remarcă prevederile art. 123, alin. (6) CPC, potrivit cărora faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Relevante sunt și prevederile art. 23 Cod Familiei, potrivit căruia bunurile ce aparțin fiecăruia dintre soți pot fi recunoscute de instanța judecătorească proprietate în devălmășie a acestora dacă se va stabili că, în timpul căsătoriei, din contul mijloacelor comune ale soților sau al mijloacelor unuia dintre soți ori în urma muncii numai a unuia dintre soți, valoarea acestor bunuri a sporit simțitor (reparație capitală, reconstrucție, reutilare, reamenajare etc.)

Reieșind din constatările enunțate, se atestă corectitudinea concluziei primei instanțe cu referire la faptul că bunul litigios aparține Anei Gheorghica și lui Vladimir Gheorghica, fiindu-i aplicat regimul juridic de proprietate comună în devălmășie.

Aici urmează de reținut și prevederile art. 21, alin. (1), (2), (3) și (5) Codul Familiei, care direct indică că, soții, de comun acord, posedă, folosesc și dispun de bunurile comune. Fiecare dintre soți este în drept să încheie convenții prin care să dispună de bunurile comune, cu excepția bunurilor imobile, acordul celuilalt soț fiind prezumat. Convenția contrară dispozițiilor prezentului cod, prin care se micșorează ori se suprimă comunitatea de bunuri, este declarată nulă de către instanța judecătorească. Unul dintre soți nu poate, fără consimțământul expres al celuilalt, să rezilieze contractul de închiriere a spațiului de locuit, să înstrăineze casa sau apartamentul ori să limiteze prin acte juridice dreptul la locuință al celuilalt soț.

În speță însă, Gheorghica Vladimir, la 23 iunie 2005, în timpul căsătoriei cu Gheorghica Ana, a înstrăinat prin contractul de donație fratelui său Gheorghica Boris, construcția locativă situată în or. Nisporeni, str. Alexandru cel Bun, 19, în lipsa consimțământului soției sale (f.d. 13).

În această ordine de idei, se atestă și corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la anularea contractului de donație, or acesta a fost încheiat cu încălcarea prevederilor legale, consecință care a generat și anularea certificatului de moștenitor legal din 30 noiembrie 2010, eliberat pe numele Danielei Spivac în urma decesului lui Gheorghica Boris, în baza căruia Spivac Daniela, soția defunctului, a devenit proprietara bunului imobil situat în or. Nisporeni, str. Alexandru cel Bun 19 (f.d. 12).

Or, potrivit art. 219 alin. (1) și (2), Cod civil, actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor. Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

În conexiunea celor relatate, se constată că instanța de apel, nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis acțiunea Anei Gheorghica.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Ana Gheorghica.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2012 și se menține hotărârea Judecătoriei Nisporeni din 06 martie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată Anei Gheorghica împotriva lui Vladimir Gheorghica, Danielei Spivac, Oficiului Cadastral Teritorial Nisporeni și notarului public Rodion Butnaru cu privire la declararea nulității absolute a actelor juridice.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Corolevski

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva